

Beantwoording statenvragen naar aanleiding van verschijnen rapport 'Water en bodemdaling om Groot-Mijdrecht'

Inleiding

Naar aanleiding van het verschijnen van de rapportage van de Onderzoekscommissie water en bodemdaling Groot Mijdrecht Noord hebben de fracties gelegenheid gehad tot het stellen van technische vragen.

Vershillende fracties hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt, waarbij overigens niet alleen technische vragen werden gesteld.

In een aantal vragen werd specifiek de mening van de Onderzoekscommissie gevraagd. De Onderzoekscommissie is echter met ingang van 22 januari 2008 is opgeheven. Bij deze vragen hebben wij dan ook weergegeven wat de Onderzoekscommissie hierover heeft geschreven in haar rapport, waar relevant aangevuld met de mondelinge toelichting op 21 januari 2008.

Algemeen

1. *Onderschrijft het college van GS de bevindingen van de commissie Remkes en neemt het college van GS de aanbevelingen die gedaan zijn over, zie genoemde punten uit het rapport Remkes. (CDA)*
2. *Onderschrijft het college van GS de beantwoording op de door GS aan de commissie gestelde vragen. (CDA)*

Ja, wij vinden de rapportage een zeer bruikbare basis voor het vervolgtraject. Wij onderschrijven de belangrijkste conclusies en aanbevelingen in het rapport.

3. *Hoe verklaart het college van GS de ontstane situatie? (daarmee doelen wij op de opmerkingen van de cie. Remkes m.b.t. doelredeneraties) (CDA)*

Het instellen van de Onderzoekscommissie vloeit voort uit het amendement dat op 5 februari 2007 door PS is aangenomen. Uit de rapportage blijkt duidelijk dat de situatie in GMN niet duurzaam is en maatregelen noodzakelijk zijn. Tegelijk is op een aantal punten aanvullend onderzoek nodig. Op basis hiervan en de integrale afweging van belangen bereiden wij een statenvoorstel m.b.t. de keuze voor de ruimtelijke strategie. Wij vinden dit proces helder en transparant.

4. *Blijft het college zich inzetten voor een goede verstandhouding met de bewoners van de polder? (CDA)*

Ja. Er zijn veel contacten met bewoners van de polder via de mail, de website, per telefoon en via bijeenkomsten. Met name via de website en via (nieuws)brieven worden de bewoners intensief geïnformeerd. Daarnaast zijn er met enige regelmaat bijeenkomsten voor alle bewoners. Op 21 januari jl. heeft de Onderzoekscommissie aan alle bewoners haar bevindingen gepresenteerd. Het is ons voornemen de bewoners wederom in een bijeenkomst te informeren als de onderzoeken zijn uitgevoerd. Ook staan wij altijd open voor overleg met de Reflectiegroep.

5. *In het AD van 28 januari (bovenstaand) uit de Dijkgraaf van AGV nogal kritiek op Remkes. Hoe beoordeelt GS deze stellingname? (CDA)*

Het waterschap heeft een eigen verantwoordelijkheid wat betreft het waterbeheer en volgt vanuit dat oogpunt de ontwikkelingen in GMN intensief en kritisch. In het rapport is duidelijk naar voren gekomen dat de situatie in GMN niet duurzaam is en maatregelen noodzakelijk zijn. Het waterschap steunt de aanvullende onderzoeken en werkt hier ook actief aan mee.

6. *Wat is de reden dat bepaalde scenarios minder zorgvuldig zijn onderzocht/uitgewerkt ten opzichte van anderen? Heeft de commissie een idee / vermoeden waarom dat is gebeurd? (SP)*

De onderzoekscommissie spreekt niet over een minder zorgvuldige uitwerking, maar vraagt zich af de strategieën qua kosten onderling vergelijkbaar zijn, omdat de zes strategieën niet in gelijke mate zijn uitgewerkt (p. 34). Deze uitspraak wordt verder niet onderbouwd. In de Verkenning water GMN (november 2006) zijn alle zes strategieën uitgewerkt en de verschillen in uitwerkingsniveau zijn beperkt. Uit de toelichting op 21 januari 2008 lijkt deze opmerking van de Onderzoekscommissie vooral terug te voeren op eventuele drinkwaterwinning uit brak grondwater in de strategie Technieken, waardoor de strategie Technieken uit financieel oogpunt mogelijk aantrekkelijker wordt. De Onderzoekscommissie beveelt aan dit nader te onderzoeken. De financieel-economische kant van eventuele drinkwaterwinning is een van de punten die wij nader gaan onderzoeken (zie 'Nader onderzoek' in de Statenbrief).

Nader onderzoek

7. *Welke acties gaat het college van GS ondernemen om het ontstane gat in kennis op te vullen? (CDA)*

Wij gaan op vijf punten aanvullend onderzoek (laten) doen, inclusief het doorrekenen van de strategieën met een verbeterd grondwatermodel. Deze zijn in de Statenbrief opgenomen onder het kopje 'Aanvullend onderzoek'.

8. *Welke acties gaat het college van GS ondernemen om objectief geïnformeerd te worden en PS objectief te informeren? (CDA)*

Wij gaan op vijf punten aanvullend onderzoek (laten) doen, inclusief het doorrekenen van de strategieën met een verbeterd grondwatermodel. Ter versterking van de kwaliteitsborging worden drie onafhankelijke deskundigen gevraagd de onderzoeken van begin tot einde kritisch te volgen. Daarbij worden wij – evenals in het verleden – objectief geïnformeerd en vanzelfsprekend informeren wij dienaangaande PS objectief over Groot Mijdrecht Noord.

9. *Hoe denkt GS de nieuwe informatie (na het "Huiswerk") objectief te kunnen beoordelen, gezien de stellingname van de Dijkgraaf (CDA)*

10. *Is GS voornemens om onafhankelijke deskundigen het "huiswerk" na te laten kijken? (graag uitgebreider antwoord dan slechts ja of nee) (CDA)*

11. *Onderzoekscommissie Remkes raadt op pagina 7 van haar rapport kwaliteitsborging aan. Is GS voornemens deze uit te (laten) voeren? (Partij van de Dieren)*

Bij het uitvoeren van de aanvullende onderzoeken moet grote zorgvuldigheid in acht worden genomen, zowel bij de uitvoerende organisatie als bij de begeleiding. Wij beoordelen de informatie op objectieve wijze, zoals dat ook de afgelopen periode is gebeurd. Daarnaast gaan wij voor de kwaliteitsborging een aparte begeleidingsgroep van drie onafhankelijke deskundigen instellen, die de onderzoeken van begin tot einde kritisch gaan volgen. Hierdoor wordt de objectiviteit nog eens extra wordt gewaarborgd.

12. *Heeft de commissie ideeën / voorstellen hoe de kwaliteit van mogelijk te volgen onderzoeken correct inzichtelijk kunnen worden gemaakt voor de leden van provinciale staten? (SP)*

De Onderzoekscommissie doet hierover geen expliciete aanbevelingen. De kwaliteit van het onderzoek wordt mede bewaakt door de al eerder genoemde onafhankelijke begeleidingsgroep. De resultaten van de onderzoeken en de doorrekening en beoordeling van de strategieën wordt vastgelegd in een Verkenning water GMN / 2^e fase. Dit is vervolgens een onderliggend document voor een beleidsnotitie waarin de integrale afwegingen van belangen plaatsvindt.

13. *De commissie heeft geconstateerd dat er weinig onderlinge samenhang te zien was tussen de onderliggende studies en rekenmodellen. Een betere kwaliteitsborging is daarom gewenst. Zien we het juist dat door een betere toepassing van modellen en studies en goedkeurende verificatie van onafhankelijke deskundigen op niet al te lange termijn valide uitkomsten te verwachten zijn? (Groen Links)*

Het gaat niet zozeer om een betere toepassing van modellen, maar om een betere toespitsing van met name het grondwatermodel op de specifieke situatie in Groot Mijdrecht. Tezamen met enkele andere onderzoeken die zijn aanbevolen door de Onderzoekscommissie, levert dit de informatie die uit het oogpunt van water en bodemdaling nodig is voor een verantwoorde besluitvorming. Door de uitvoering van de onderzoeken verschuift de voorziene besluitvorming over de ruimtelijke strategie van eind september naar 10 november 2008.

14. *In de samenvatting en de antwoorden op de onderzoeksvragen formuleert de commissie in haar advies een aantal aanbevelingen. Niet alle onderwerpen worden in een letterlijke aanbeveling geformuleerd. Is het mogelijk om de aanbevelingen apart te formuleren? (Groen Links)*

Het rapport bevat inderdaad geen kort overzicht van de aanbevelingen. De aanbevelingen hebben met name betrekking op kwaliteitsborging en nader onderzoek naar wellen/instabiliteit van de bodem, en een beter grondwatermodel. Dit zijn ook de specifieke aanbevelingen die in het persbericht van de Onderzoekscommissie zijn opgenomen. De aanvullende onderzoeken zijn hierop gebaseerd.

15. *Heeft de commissie ook aanbevelingen voor betere aansluiting / onderlinge samenhang van onderzoeken? (SP)*

De Onderzoekscommissie doet hierover geen expliciete aanbevelingen. Dit is in ieder geval een punt waar wij zelf op zullen letten. Ook de onafhankelijke begeleidingsgroep van de onderzoeken zal hier aandacht aan schenken.

16. *Onderzoekscommissie Remkes is van mening dat het gevaar van opbarsting van de bodem in de betreffende polder uiterst summier is verantwoord. Tevens wordt gesproken over het ontbreken van stabiliteitsverlies van de bodem op dit moment noch in het verleden. Is GS voornemens - op korte termijn- te (laten) onderzoeken in hoeverre het gevaar van opbarsting reëel is?(Partij van de Dieren)*

De wellen die in Groot Mijdrecht in ruime mate voorkomen zijn in feite een lichte vorm van stabiliteitsverlies. In de nog uit te voeren onderzoeken zal nader aandacht besteed worden aan deze wellen en hoe deze zich in de toekomst zullen ontwikkelen.

Financiën en kosten

17. *Hoe staat het met het “binnenhalen” van rijksgeld? (CDA)*

18. *Is het nog steeds zo dat alle oplossingen in aanmerking komen voor rijksgeld? (CDA)*

Groot Mijdrecht Noord staat op de lijst van projecten die in aanmerking komen voor Nota Ruimte middelen. Voor de daadwerkelijke toekenning van een Rijksbijdrage is een uitvoerige procedure van toepassing. Het Rijk zal zich – volgens de planning nog voor de zomer – op basis van een MKBA (maatschappelijke kosten-batenanalyse) uitspreken of Groot Mijdrecht Noord kan doorgaan naar de zogenaamde uitvoeringsfase. In de uitvoeringsfase wordt een businesscase opgesteld, op basis waarvan de definitieve Rijksbijdrage door het Kabinet wordt vastgesteld.

Het Rijk heeft vanaf het begin kenbaar gemaakt dat zij alleen wil bijdragen aan een duurzame oplossing. Welke strategieën door het Rijk als duurzaam worden beschouwd, zal in de vervolgtrajec van de Nota Ruimte middelen blijken.

19. *N.a.v. bevinding 8: Hoe kunnen we alsnog inzicht krijgen in de kosten? (CDA)*

De kosten van de verschillende strategieën zijn op een evenwichtige en onderling vergelijkbare wijze in beeld gebracht. Ook de besparingen bij het waterbeheer, waarover bij bevinding 8 wordt gesproken, zijn daarbij betrokken.

20. *Er wordt gesproken over een onevenredige afwenteling van kosten door de inwoners van GMN voor wat betreft de lasten om de polder droog te houden. Is dit niet een veel gehanteerd en geprezen principe in ons land? Is dit dan niet voor GMZ van toepassing? (SGP)*

Binnen alle waterschappen in Nederland worden alle kosten van ieder waterschap verdeeld over alle ingelanden van dat waterschap. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen “dure” en “goedkope” polders. Dit vanuit het principe dat de bewoners van een “dure” polder het niet kan worden aangerekend dat bemalings- of andere kosten daar hoger zijn. Dit alles geldt ook ten aanzien van Groot Mijdrecht binnen AGV (GMN en GMZ vormen één polder). Dit neemt niet weg dat in het kader van een maatschappelijke kosten-baten analyse het zinvol kan zijn voor een bepaald gebied de kosten van het droogmalen te vergelijken met de opbrengsten van de waterschapslasten om een beeld te krijgen van “probleemgebieden”. Dat is wat in het rapport van de commissie is gebeurd.

21. *In antwoord op vraag 70d wordt aangegeven dat de kosten voor elektriciteit voor het bemalen in de omliggende polders niet toe zullen nemen. Hoe is dat mogelijk als verwacht wordt dat de hoeveelheid kwel wel toe zal nemen. (SGP)*

Dit is inderdaad niet geheel correct. Als de kwel elders toeneemt nemen ook de bemalingskosten toe. De bemalingskosten vormen overigens maar een deel van de kosten van een polder. Onderhoud van dijken en watergangen zijn minstens even grote kostenposten. Toegenomen bemalingskosten als gevolg van welke strategie dan ook moeten worden meegenomen als kosten die worden toegerekend aan die strategie.

Kaderrichtlijn Water

22. *De commissie constateert dat het brakke kwelwater economische en ecologische schade voor de omliggende watersystemen geeft, maar gaat niet in op de financiële gevolgen bij de uitvoering van de KRW. De commissie wijst daarbij op de beleidsruimte van de KRW (Groen Links)*

A *Heeft de commissie gekeken hoeveel en welke waterlichamen (boezem en polders) door de huidige en toekomstige uitlaat van Groot-Mijdrecht problemen hebben om de KRW doelen te halen.*

Wij hebben de commissie gegevens aangeleverd over de verspreiding van het water van Groot Mijdrecht over de boezem en de polders. De commissie heeft dit niet verder vertaald in KRW termen.

B *Heeft de commissie inzicht in de extra kosten tussen nu en 2015 (uiterlijk 2027) om de KRW doelen te halen als de huidige situatie blijft bestaan?*

Nee, de commissie heeft zich hierover niet uitgelaten en hierover ook geen nadere informatie gevraagd aan de provincie. De kosten vielen ook niet onder de opdracht aan de commissie.

C *Is bekend of er wateren in het omliggend gebied zijn, die door het voortbestaan van de huidige situatie de door de KRW bedoelde gezonde waterkwaliteit niet kunnen bereiken?*

Ja. Ten tijde van het onderzoek voor de Verkenning Water GMN was dit nog niet in detail bekend. Maar inmiddels is uit de KRW detailanalyse naar voren gekomen dat het voortbestaan van de huidige situatie negatieve invloed heeft op de te bereiken ecologische doelen (ofwel gezonde waterkwaliteit) in 6 waterlichamen:

- Vaarten polder De Ronde Hoep
- Vaarten polder Zevenhoven
- Vinkeveense Plassen
- Tussenboezem Vinkeveen en boezemland Kromme Mijdrecht
- Vaarten Westeramstel
- Amstellandboezem.

D Zo ja, liggen die wateren ook in natuur- of recreatiegebieden?

Ja, dit geldt voor de vaarten in polder De Ronde Hoep en de Vinkeveense Plassen. De ecologische doelstellingen van de KRW gelden overigens in alle wateren in een waterlichaam, niet alleen in wateren in natuur- of recreatiegebieden.

Duurzaamheid

23. *De commissie gaat in op de vraag wat duurzaam is en stelt dat afgesproken moet worden hoeveel generaties bepaalde omstandigheden in stand gehouden moeten worden (pag. 20). Wat verstaat de commissie zelf onder een duurzame oplossing in dit verband? (Groen Links)*

De Onderzoekscommissie spreekt zich hierover in haar rapportage niet expliciet uit. Tijdens de presentatie van de bevindingen aan de bewoners op 21 januari is hier een vraag over gesteld. Daarbij gaf de Onderzoekscommissie aan dat gedacht kan worden aan 1 à 2 generaties.

24. *De commissie constateert dat de polder een niet-duurzaam karakter heeft, ook bij betere modellen, omdat de polder, anders dan de rest van de Nederlandse droogmakerijen, geen blauwe zeeklei heeft (5 à 6 keer grotere brakke kwel). De commissie maakt opmerkingen bij de 6 strategieën (pag. 30/31). De opmerking bij de strategie ‘Plan de Venen’ is nogal impliciet. Bedoelt de commissie dat deze strategie, net als de strategie Niets Doen, geen duurzame oplossing biedt voor de geconstateerde problemen? (Groen Links)*

Uit de rapportage en de mondelinge toelichting die door de Onderzoekscommissie is gedaan op 21 januari, blijkt duidelijk dat de Onderzoekscommissie zich verder heeft onthouden van een keuze tussen de strategieën, omdat deze keuze nadrukkelijk aan de politiek is voorbehouden.

Wel stelt de Onderzoekscommissie stelt op p.30 dat de strategie ‘Plan de Venen’ nauw aansluit bij de huidige situatie. Over de huidige situatie wordt (eveneens op p.30) opgemerkt dat hierover in het rapport het nodige is gezegd. Dit slaat op de bevindingen die door de Onderzoekscommissie in hoofdstuk 4 van de rapportage zijn gepresenteerd.

Groot Mijdrecht Zuid

25. *Hoe gaan we om met het gegeven dat GM-Zuid net zo problematisch lijkt is, als GMN? (SGP)*

26. *Wanneer zijn de kengetallen van GMZuid en Vinkeveen beschikbaar? (SGP)*

27. *Onderzoekscommissie Remkes geeft in haar rapport aan dat ze geen verschillen zien tussen Groot Mijdrecht Noord en Groot Mijdrecht Zuid zien t.a.v. water en bodemdaling, noch in geologisch en waterkundig opzicht. Dit impliceert dat beide delen van de polder inhoudelijke waterproblemen hebben. Hoe denkt Gedeputeerde Staten om te gaan met deze problemen in Groot Mijdrecht Zuid? (Partij van de Dieren)*

Wij verwijzen voor ons antwoord op vraag 25 en 27 naar de tekst in de Statenbrief, onder het kopje 'Relatie met Groot Mijdrecht Zuid'.

De sociaal-economische kengetallen voor GMZ zijn inmiddels beschikbaar:

Oppervlakte polder	960 ha
Oppervlakte bedrijventerrein:	153 ha
Aantal bedrijven:	400
Aantal woningen:	3.300
Aantal inwoners:	8.500

28. *Is het afgepompte water in Groot Mijdrecht Zuid van dezelfde slechte kwaliteit als dat van GMNoord en komt dit ook terecht in de omliggende natuurgebieden (o.,a. Botshol) en de Vinkeveense plassen? (PvdA)*

Het water van GMZ is van vergelijkbare kwaliteit als van GMN. GMN en GMZ vormen één polder zodat dit water gemengd op de boezem wordt uitgeslagen. Dit boezemwater wordt vervolgens ook ingelaten in de omliggende natuurgebieden zoals Botshol en Vinkeveense Plassen.

29. *Zo ja, als er alleen maatregelen in Groot Mijdrecht Noord worden genomen, blijft het schadelijke water uit Zuid dan ecologische schade aanrichten? (PvdA)*

De ecologische schade wordt vooral veroorzaakt door het hoge zoutgehalte van het water dat Groot Mijdrecht (Noord+Zuid) uitslaat op de boezem. Uitvoering van Marickenland heeft weinig effect op de totale zoutafvoer van GMZ. Welke effecten het af te voeren water uit GMZ heeft, is sterk afhankelijk van de nog te kiezen strategie voor GMN. Bij uitvoering van de strategieën Technieken, Ophogen, Plas en Meegroeiën vermindert de totale zoutafvoer aanzienlijk en daarmee ook de ecologische schade. Bij Niets doen en Plan de Venen verandert de zoutafvoer weinig.

30. *Zijn er momenteel in Groot Mijdrecht Zuid technische maatregelen genomen om de zoute kwel tegen te gaan of anderszins de bodemdaling tegen te gaan of te compenseren? En is er inzicht in de kosten daarvan? (PvdA)*

Op dit moment zijn er geen maatregelen genomen. Bij de uitvoering van Marickenland worden wel maatregelen genomen (zie ook de Statenbrief onder het kopje 'Relatie met Groot Mijdrecht Zuid'). Er is inzicht in de kosten. Deze kosten zijn integraal verwerkt in de kosten van Marickenland.

31. *In hoeverre wordt bij het bouwproject Marickenland (900 woningen) en bij andere ruimtelijke ingrepen in Zuid rekening gehouden met de zoute kwel, bodemdaling en mogelijke opbarsting (drijfzand)? (PvdA)*

In het bouwproject Marickenzijde wordt hiermee rekening gehouden. De volgende maatregelen worden getroffen om de kwel te bestrijden. De woonwijk wordt duurzaam opgehoogd. Dit betekent dat de bestaande veengrond niet zal worden geroerd (bijvoorbeeld voor het graven van diepe watergangen en zandbanen voor wegen en riolen) om verzwakking en opbarsting van deze grondlaag te voorkomen. Op de veengrond wordt een voldoende dikke zandlaag gelegd ten behoeve van deze watergangen, wegen en riolen. De zandophoging drukt de onderliggende veengrond samen, waardoor deze veengrond zelfs meer weerstand kan geven tegen de kwel. Deze maatregelen gelden ook voor andere ontwikkelingsprojecten in de polder Groot Mijdrecht Zuid, zoals de woningbouw (250 woningen) in locatie Westerheul in Vinkeveen, die als woonlocatie is aangewezen in het vigerende streekplan.